

اثر تربیتی هیئت های مذهبی بر کودکان

وقتی فرزندان ما در مجالس عزای ابا عبدالله (ع) حضور پیدا می کنند، به سبب پیوستگی و پیوند درونی با بهترین اسوه و الگوهای زندگی انسانی و الهی، در همه ابعاد به مصونیت دست پیدا می کنند.

وقتی فرزندان ما در مجالس عزای ابا عبدالله (ع) حضور پیدا می کنند، به سبب پیوستگی و پیوند درونی با بهترین اسوه و الگوهای زندگی انسانی و الهی، در همه ابعاد به مصونیت دست پیدا می کنند.

خبرگزاری مهر، گروه دین و اندیشه-عصمت علی آبادی: حضور کودکان در مراسم عزاداری امام حسین (ع) امری لازم و ضروری است که در رشد شخصیتی و تربیت دینی و مذهبی آنان اثرات مثبت دارد، اما برای این حضور، سخنران، مداح و ذاکر اهل بیت (ع) باید مسائل و مباحث واقع کربلا را با دقت و به شکلی قابل فهم برای آنان بیان کند که ابهامات کودکان برطرف شود.

در این زمینه با سه تن از کارشناسان دینی به گفت و گو پرداختیم که در ادامه می خوانید؛

محمدرضا سنگری، محقق و پژوهشگر عاشورایی، استاد و عضو هیأت علمی دانشگاه می گوید: پیشینه تاریخی این موضوع اندکی با دیدگاه ها و رفتارهای ما در پیوند کودکان با روضه تفاوت دارد. وقتی مسائلی که رنگی از غم و اندوه دارند، مطرح می شود ما معمولاً می گوئیم این قضایا را برای کودکان طرح نکنیم، حتی برخی گاهی از منظر روانشناسی نیز این موضوع را مطرح می کنند، اما در سیره اهل بیت (ع) مشاهده می شود که آن ها کودکان را با این مسائل مواجه می کردند.

سنگری تصریح می کند: در سفر حضرت ابا عبدالله الحسین (ع) به کربلا وقتی خبر شهادت مسلم بن عقیل (ع) رسید، امام (ع) این موضوع را از دختر کوچک ایشان پنهان نکردند، بلکه او را بر زانوی خود نشانند و موضوع را با او مطرح کرده، او را تسلی داده و فرمودند: من از این لحظه به بعد پدر تو هستم، زینب (س) مادر تو و بقیه بچه ها هم خواهر و برادر تو هستند.

وقتی خبر شهادت مسلم بن عقیل (ع) رسید، امام (ع) این موضوع را از دختر کوچک ایشان پنهان نکردند این استاد دانشگاه ادامه داد: حتی در پرورش شخص حضرت زینب (ع)، مادر ایشان در دوران کودکی او را بر زانو می نشانند و داستان کربلا را با او مطرح می کردند، طوری که در سن سی و چند سالگی وقتی پدرشان امیرمومنان علی (ع) می خواهند کربلا را برای دخترشان توضیح دهند، ایشان می فرمایند پدرجان من همه مسائل را می دانم چون مادرم پیش تر به من گفته بودند، بنابراین مواجه کردن کودکان با برخی از این مسائل خوب است.

سنگری افزود: هنگام عزاداری در محرم، وقتی کودکان با اشک مادران مواجه می شوند و یاد حضرت علی اصغر (ع) مطرح می شود، به سبب کنجکاوی آن ها، این نقش در ذهن او می ماند و در نتیجه یک پیوندی از دوران کودکی با کربلا و عاشورای ابا عبدالله (ع) خواهد داشت و این نوعی مصونیت بخشی درونی برای بچه ها است.

وقتی فرزندان ما در این مجالس حضور پیدا می کنند، به سبب پیوستگی و پیوند درونی با بهترین اسوه و الگوهای زندگی انسانی و الهی در همه ابعاد، برای آینده به مصونیت دست پیدا می کنند و برای فرزندان ما در این مجالس حضور پیدا می کنند، به سبب پیوستگی و پیوند درونی با بهترین اسوه و الگوهای زندگی انسانی و الهی در همه ابعاد، برای آینده به مصونیت دست پیدا می کنند و از همین دوران کودکی نقشی در ذهن آن ها ایجاد می شود که بد نکنند، موجب آزار کسی نباشند یا از آب دریغ نکنند. این موضوعات در ذهن کودک می ماند و فرداهای او را شکل می دهد.

حجت الاسلام علی سرلک نیز به **خبرنگار مهر** گفت: آنچه در دستورات اهل بیت (ع) آمده این است که بچه های خود را با محبت ما بزرگ کنید، یعنی در جان و روح فرزندان خود مودت و محبت اهل بیت (ع) را پایه ریزی و نهادیه کنید.

وی اضافه کرد: برای رسیدن به این هدف روش های مختلفی وجود دارد که یکی از آن ها مأنوس شدن بچه ها با جلسات عزای شادی اهل بیت (ع) است که در قالب نقاشی یا بیان داستان های کربلا، شبیه سازی، شعر، سرود، عواطف کودکان را با خاطرات کربلا گره زده که اگر اشکی هم از چشمان آن ها جاری شود عاملی برای سرازیر شدن محبت اهل بیت (ع) در دل آن ها است.

حجت الاسلام سرلک با اشاره به این موضوع که زندگی اولیاء خدا بر اساس فطرت الهی است گفت: چون بچه ها از خدای متعال فاصله نگرفتند، زبان دل آنها نیز فطری و بر همین اساس شنواتر و گویاتر از زبان دل بزرگترها است.

وی عنوان کرد: چند سالی است روز جهانی حضرت علی اصغر (ع) با شکوه خاصی در ابعاد بین المللی برگزار می شود که مادران طفل شیرخوار خود را در آن حاضر می کنند، مادری که طفل شیرخوار خود را سر دست می گیرد به یاد لحظه ای که حضرت سید الشهدا (ع) اصغرش را به میدان آورد، فرزندش را در مسیر درک حقیقت زندگی قرار می دهد این کارشناس مسائل دینی تصریح کرد: اگر امثال سید محمد حسین طباطبایی در دوره طفولیت به معجزه قرآن مشهور می شوند بدون اینکه در مسیر آموزش قرآن باشند به دلیل قرآنی بودن خانواده او است که سبب شده به صورت طبیعی، ناخودآگاه و ناخواسته زبان او به قرآن باز شود. این نشان می دهد که کودک در پرتو هر چه قرار گیرد قلب او با آن انس گرفته و در راستای آن حرکت می کند، پس لازم است که مصائب، رشادت ها،

حماسه‌ها و بزرگی‌های اهل بیت(ع) در دشت کربلا برای بچه‌ها بیان شود و بدانیم که بچه‌ها با فطرت پاک خود شاید بهتر از بزرگترها این مسائل را متوجه شده و درک کنند.

وی می‌گوید: درباره واقعه عاشورا آن مصائبی که از زبان کودکان امام حسین(ع) برای ما بازگو می‌شود گاهی اوقات بسیار تأثیربرانگیزتر از مسائلی است که از زبان بزرگترها بیان شده است؛ به عنوان مثال دختر امام حسین(ع) تعبیری دارد که از اسب پدر می‌پرسد ای اسب پدر! بگو بابایم را آب نوشاندند یا او را تشنه کشتند؛ سوالی ساده است اما عظمت فطرت کودک را نشان می‌دهد. جمله‌ای تأثیر گذار است که قلب هر انسان حق جویی را به درد می‌آورد.

حجت الاسلام سرلک در ادامه گفت: در موضوع عزاداری برای حضرت علی اصغر(ع) همین لایایی که برای او خوانده می‌شود، خود سوگ‌نامه و سوگواره عظیمی است که نیاز به هیچ بیان دیگری ندارد، چرا که این عاطفه فطری و بین‌المللی است، الان در کشور خودمان، ارمنی‌ها برای حضرت علی اصغر(ع) به صورت خاص مراسم روضه و عزا دارند، چرا که فطرت انسان‌ها افق روضه کودک را درک می‌کند، امید که همه ما بتوانیم فرزندان خود را با محبت محمد و آل محمد(ع) تربیت کنیم.

حجت‌الاسلام سید حسین خادمیان از کارشناسان مطرح دینی درباره روضه خوانی برای کودکان معتقد است: روضه خوانی برگرفته از یک حقیقت تاریخی بر مبنای واقعه کربلا و ابزار مهمی برای هدایت و تربیت انسان‌ها است، بنابراین می‌توان از روضه به عنوان عاملی برای تربیت نسل کودک و نوجوان استفاده کرد، همان‌گونه که علوم زیستی و تاریخی می‌تواند به زبان کودکان و قابل فهم ارائه شود، باید واقعه کربلا نیز به همین شکل برای آن‌ها بیان شود.

وی می‌افزاید: در حقیقت واقعه کربلا روش صحیح زندگی کردن و عامل شناخت نور از تاریکی است، بنابراین باید داستان ظالم و مظلوم به زبانی برای کودک بیان شود که برای او قابل فهم باشد و از طریق احساس و عاطفه آن حالت انکسار قلبی و عطوفت و نرمی برای او پیش آمده و با حقیقت ناب زندگی که منجر به سعادت او می‌شود آشنا شود.

خادمیان ادامه می‌دهد: نباید مطالبی که برای کودک بیان می‌شود همراه با ابهام باشد و او را در شک رها کند، بنابراین زمانی که از روضه برای بیان این حقیقت تاریخی استفاده می‌شود باید با دقت و ظرافت لازم جملات را ادا کرد، تا در زمانی کوتاه ابهامات کودک درباره واقعه کربلا برطرف شده و با یک کشف شیرین از مجلس روضه خارج شود. اهل منبر، وعاظ، مداح و ذاکر اهل بیت(ع) در جلسات عزاداری دقت کنند که کودکان در روضه امام حسین(ع) با اصل امامت و ولایت آشنا شوند.